

Chefsjustitieombudsmannen
Erik Nymansson

Kritik mot Skatteverket för att ha lämnat ut dödsfallsintyg med felaktiga uppgifter och för brister i handläggningen

Beslutet i korthet: Skatteverket har lämnat ut dödsfallsintyg där personer felaktigt angavs som barn till den avlidna.

När Skatteverket registrerar ett dödsfall i folkbokföringen ska myndigheten enligt sin arbetsbeskrivning göra en kontroll av om de relationer som anges i den avlidnas personbild är korrekta. Såvitt framgår av utredningen i ärendet är denna kontroll ett sätt på vilket Skatteverket kan åtgärda de felaktigt registrerade relationer som uppstod när myndigheten tog över ansvaret för folkbokföringen från Svenska kyrkan. Enligt chefsJO är det därmed av stor betydelse att kontrollen görs med noggrannhet. Att felaktiga uppgifter lämnas ut är allvarligt både med hänsyn till att uppgifterna kan omfattas av sekretess men också för att det av andra skäl kan vara en svår upplevelse för enskilda att ta del av uppgifter i en anhörigs dödsfallsintyg som visar sig vara felaktiga.

Orsaken till att anmälaren fick del av dödsfallsintyg med felaktigt innehåll var att uppgifterna i folkbokföringen inte var korrekta. ChefsJO konstaterar att det är allvarligt att Skatteverket lämnade ut felaktiga uppgifter. Skatteverket rättade den avlidnas personbild vid två olika tillfällen så att de felaktigt angivna personerna togs bort. Det är en brist i handläggningen att Skatteverket i samband med att ett av felen rättades inte även kontrollerade om den andra personen som var okänd för anmälaren rätteligen skulle anges i personbilden.

Skatteverket kritiseras för att ha lämnat ut dödsfallsintyg med felaktiga uppgifter och för den bristande handläggningen.

Anmälan

I en anmälan till JO klagade AA på Skatteverket och anförde bl.a. följande.

Sedan hans mamma hade gått bort beställde begravningsbyrån ett dödsfallsintyg via Skatteverkets e-tjänst. På det initiala dödsfallsintyget daterat den 26 februari 2025 angavs fem personer som dödsbodelägare, varav två personer – BB och CC – var helt okända för honom. Han ringde Skatteverket den 2 april och frågade om dessa personer eventuellt var bortadopterade och inte skulle stå med på intyget. Handläggaren kunde eller ville inte svara på detta men svarade att BB inte skulle stå med på dödsfallsintyget. Handläggaren skickade sedan ett nytt dödsfallsintyg. Den 4 april ringde han Skatteverket igen och fick prata med

en annan handläggare som informerade honom om att han inte har rätt att se adopterade personers uppgifter då sekretess gäller. Handläggaren konstaterade att även det senare dödsfallsintyget var felaktigt och att inte heller CC skulle stå med. Handläggaren kunde inte säga om även CC var bortadopterad men han drog den slutsatsen ändå. Handläggaren skickade sedan ett nytt dödsfallsintyg med endast tre dödsbodelägare.

Utredning

Skatteverket yttrande sig över anmälan och anförde i huvudsak följande.

Skatteverkets utredning

Händelseförloppet

Skatteverket registrerade AA:s mamma som avliden i folkbokföringen med dödsdatum den 21 februari 2025. En begravningsbyrå beställde ett dödsfallsintyg med släktutredning från Skatteverket. På dödsfallsintyget fanns fem personer angivna som barn till den avlidna.

[BB] ringde den 19 mars 2025 till Skatteverket och meddelade att han inte skulle finnas med på dödsfallsintyget. Efter kontroll av uppgifter i folkbokföringen rättade Skatteverket en uppgift i den avlidnas personbild.

AA ringde den 4 april 2025 till Skatteverket angående dödsfallsintyget. Den som tog emot samtalet i Skatteupplysningen kontaktade då en annan handläggare och meddelade att det var fel att [CC] fanns med på dödsfallsintyget. Efter kontroll av uppgifter i folkbokföringen rättade Skatteverket på nytt en uppgift i den avlidnas personbild. Skatteverket skickade därefter ett nytt dödsfallsintyg till AA.

Dödsfallsintyg med släktutredning

När en avliden person avregistrerats från folkbokföringen kan anhöriga eller begravningsbyråer beställa ett dödsfallsintyg med släktutredning från Skatteverket. Ett sådant intyg behövs bl.a. i samband med bouppteckning.

Ett dödsfallsintyg med släktutredning innehåller bl.a. uppgifter om vilka relationer den avlidna personen har registrerade i folkbokföringen. Med relationer menas barn, make eller registrerad partner och föräldrar. De relationer som finns i ett dödsfallsintyg med släktutredning är de relationer som finns registrerade i folkbokföringen.

Skatteverket tog över folkbokföringen från Svenska kyrkan den 1 januari 1991. Uppgifter som då fanns antecknade i bl.a. personakter fördes över till folkbokföringsdatabasen. I samband med detta skedde vissa överföringsfel. Det fanns också fel i personakterna som fördes över till Skatteverket. Det innebär att det förekommer fel i de uppgifter som finns registrerade i folkbokföringen och att det kan finnas olika anledningar till att en relation till ett barn felaktigt finns registrerad.

Vissa uppgifter i folkbokföringen omfattas av sekretess enligt 22 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Lagar, rutiner m.m.

I Skatteverkets arbetsbeskrivning Dödsfall, dnr 8-185407-2025, finns en beskrivning av vad ett dödsfallsintyg med släktutredning är och i vilka situationer det inte kan tas fram maskinellt.

Sekretess gäller för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i verksamhet som avser bl.a. folkbokföringen eller annan liknande registrering av befolkningen och, i den utsträckning regeringen meddelar föreskrifter om det, i annan verksamhet som avser registrering av en betydande del av befolkningen, se 22 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen.

Skatteverkets bedömning

Skatteverket har i aktuellt ärende utfärdat ett dödsfallsintyg med släktutredning där två personer felaktigt fanns angivna som barn till AA:s mamma. Orsaken var felaktigheter i mammans personakt.

Skatteverket saknar möjlighet att rutinmässigt upptäcka överföringsfel och andra fel i folkbokföringen från 1991. Dessa fel upptäcks vanligen i samband med dödsfall, när relationerna inte stämmer överens med de uppgifter som de anhöriga själva har.

Skatteverket kan konstatera att när det första felet uppdagades borde Skatteverket ha upptäckt även det andra felet och rättelse av båda felen borde ha kunnat göras samtidigt. Detta utgör en brist i handläggningen.

Med hänsyn till sekretess har Skatteverket inte kunnat svara på vissa frågor som ställts av AA.

Skatteverket beklagar det inträffade och de besvär det har orsakat.

AA kommenterade remissvaret.

JO hämtade därefter in Skatteverkets arbetsbeskrivning Dödsfall (dnr 8-185407-2025).

Bedömning

Av utredningen i ärendet framgår att Skatteverket i februari 2025 lämnade ut ett dödsfallsintyg avseende AA:s mamma via sin e-tjänst och att AA upptäckte att två för honom okända personer var angivna som barn på intyget. Han fick i början av april veta att Skatteverket hade rättat personbilden på så sätt att en av dessa personer tagits bort. AA har uppgett att han därefter fick del av ett nytt intyg. Efter att han fått kontakt med en annan handläggare hos myndigheten gjordes senare ytterligare en kontroll i folkbokföringen och därefter rättades personbilden så att även den andra personen togs bort.

Skatteverket har bl.a. fört fram följande. Myndigheten övertog i januari 1991 ansvaret för folkbokföringen från Svenska kyrkan och de uppgifter som då fanns antecknade i bl.a. personakter fördes över till folkbokföringsdatabasen. I samband med det skedde vissa överföringsfel och det kan finnas olika anledningar till att en relation till ett barn felaktigt finns registrerat.

Av Skatteverkets arbetsbeskrivning Dödsfall framgår att en kontroll av relationer i en avlidens personbild ska göras i samband med registrering av ett dödsfall i folkbokföringen. I beskrivningen anges att det förekommer att relationer inte har förts över korrekt från kyrkböckerna och att det kan innebära

att uppgifter i den avlidnas personbild inte stämmer överens med det som finns registrerat i den anhörigas personbild.

Såvitt framgår av utredningen är denna kontroll ett sätt på vilket Skatteverket kan åtgärda de felaktigt registrerade relationer som uppstod när myndigheten tog över ansvaret för folkbokföringen. Att kontrollen görs med noggrannhet vid registreringen av ett dödsfall har därmed stor betydelse. Att felaktiga uppgifter lämnas ut är allvarligt både med hänsyn till att uppgifterna kan omfattas av sekretess men också för att det av andra skäl kan vara en svår upplevelse för enskilda att ta del av uppgifter i en anhörigs dödsfallsintyg som visar sig vara felaktiga.

Orsaken till att AA fick del av dödsfallsintyg där personer felaktigt angavs som barn till den avlidna var att uppgifterna i folkbokföringen inte var korrekta. Oavsett om uppgifterna omfattades av sekretess eller inte är det självklart allvarligt att Skatteverket lämnade ut intyg med felaktiga uppgifter. Det är även en brist i handläggningen att myndigheten i samband med att ett av felen rättades inte även kontrollerade om den andra personen som var okänd för AA rätteligen skulle anges i den avlidnas personbild.

Skatteverket kritiseras för att ha lämnat ut dödsfallsintyg med felaktiga uppgifter och för den bristande handläggningen.

Eftersom AA i sin anmälan har fört fram att han önskar ersättning för sveda och värk vill jag upplysa om att JO inte prövar frågor om skadestånd.

Ärendet avslutas.

Beslutet har fattats av chefsJO Erik Nymansson. Dokumentet har fastställts digitalt och har ingen underskrift.

Rättssakkunniga Maria Jacobsson har föredragit ärendet och byråchefen Dan Johansson har deltagit i beredningen.